BIRJAND UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES
Journal of Translational Medical Research
https://journal.bums.ac.ir

Editorial Article

World Health Day 2026 theme: "Together for health. Stand with science" A decade of global health discourse on World Health Day

Farshad Mirzavi [1], **Toba Kazemi** [1]*

[1] Cardiovascular Diseases Research Center, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

***Corresponding author:** Toba Kazemi
Tel: +985631626460 E-mail: drtooba.kazemi@gmail.com

ABSTRACT

In recent years, World Health Day has evolved from a purely symbolic occasion to a platform for highlighting the most important global health challenges and guiding policy priorities. The theme for 2026, "Together for Health, Stand with Science," emphasizes the importance of collective action and evidence-based decision-making in the face of complex health threats. This editorial reviews World Health Day themes over the past decade to show how the global health discourse has shifted from a focus on specific diseases to broader themes, such as health equity, universal health coverage, planetary health, and the role of scientific evidence in policy and practice. The experience of the COVID-19 pandemic has shown that even advanced health systems are vulnerable when effective scientific communication, public trust, and equitable access to health resources are lacking. Over time, World Health Day themes have increasingly emphasized the interdependence of science, social solidarity, and health equity. The editorial also addresses the relevance of these global trends to the Iranian health system, emphasizing the need to strengthen research capacity, promote health literacy, and build stronger links among science, policy, and society. Finally, the 2026 slogan is a reminder that sustainable improvement in population health will only be possible through social collaboration and a commitment to scientific evidence.

Keywords: Global health, Social solidarity, World Health Day.

Citation: Mirzavi F, Kazemi T. [World Health Day 2026 theme: "Together for health. Stand with science" A decade of global health discourse on World Health Day]. Journal of Translational Medical Research (J Transl Med Res). 2026; 33(1): 1-5. [Persian]

DOI http://doi.org/10.66224/JBUMS.33.1.1

OPEN ACCESS Crossref

Copyright © 2026, Journal of Translational Medical Research. This open-access article is available under the Creative Commons Attribution-Non-Commercial 4.0 (CC BY-NC 4.0) International License (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/), which allows for the copying and redistribution of the material only for noncommercial purposes, provided that the original work is properly cited.

[DOI: 10.66224/JBUMS.33.1.1]

مقاله سردبیری

شعار روز جهانی بهداشت ۱۴۰۵: "با هم برای سلامت. در کنار علم بایستیم"

مروری بر ده سال گفتمان سلامت جهانی در روز جهانی بهداشت

فرشاد میرزاوی[۱]، طوبی کاظمی[۱]*

چکیده

روز جهانی بهداشت در سال‌های اخیر از یک مناسبت صرفاً نمادین فراتر رفته و به بستری برای برجسته‌سازی مهم‌ترین چالش‌های سلامت جهانی و هدایت اولویت‌های سیاست‌گذاری تبدیل شده است. شعار سال ۱۴۰۵، «با هم برای سلامت؛ در کنار علم بایستیم»، بر اهمیت اقدام جمعی و تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در مواجهه با تهدیدهای پیچیده سلامت تأکید دارد. این سرمقاله با مرور شعارهای روز جهانی بهداشت در دهه گذشته نشان می‌دهد که گفتمان سلامت جهانی چگونه از تمرکز بر بیماری‌های خاص به سمت موضوعات گسترده‌تری مانند عدالت در سلامت، پوشش همگانی سلامت، سلامت سیاره‌ای و نقش شواهد علمی در سیاست‌گذاری و عمل حرکت کرده است. تجربه همه‌گیری کووید-۱۹ نشان داد که حتی نظام‌های سلامت پیشرفته نیز زمانی که ارتباطات علمی مؤثر، اعتماد عمومی و دسترسی عادلانه به منابع سلامت کافی نباشد، آسیب‌پذیر خواهند بود. در گذر زمان، شعارهای روز جهانی بهداشت بیش از پیش بر وابستگی متقابل میان علم، همبستگی اجتماعی و عدالت در سلامت تأکید کرده‌اند. این سرمقاله همچنین به ارتباط این روندهای جهانی با نظام سلامت ایران می‌پردازد و بر اهمیت تقویت ظرفیت‌های پژوهشی، ارتقای سواد سلامت و ایجاد پیوندهای قوی‌تر میان علم، سیاست‌گذاری و جامعه تأکید می‌کند. در نهایت، شعار سال ۲۰۲۶ یادآور این نکته است که بهبود پایدار سلامت جمعیت تنها از طریق همکاری اجتماعی و تعهدی استوار به شواهد علمی امکان‌پذیر خواهد بود.

واژه‌های کلیدی: سلامت جهانی، همبستگی اجتماعی، روز جهانی سلامت.

مجله "تحقیقات پزشکی ترجمانی". ۱۴۰۵؛ ۳۳ (۱): ۵-۱.

[۱] مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

***نویسنده مسئول: طوبی کاظمی**

آدرس: خراسان جنوبی- بیرجند - دانشگاه علوم پزشکی بیرجند- مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق

تلفن: ۰۵۶۳۱۶۲۶۴۶۴۶۰ پست الکترونیکی: drtooba.kazemi@gmail.com

[DOI: 10.66224/JBUMS.33.1.1]

پژوهشگران و خوانندگان محترم

روز جهانی بهداشت در دهه اخیر، از یک مناسبت صرفاً نمادین فراتر رفته و به بستری برای بازتاب مهم‌ترین چالش‌ها و تحولات سلامت جهانی تبدیل شده است. این روز هر سال با انتخاب شعاری هدفمند، نه‌تنها توجه افکار عمومی را به مسائل سلامت جلب می‌کند، بلکه جهت‌گیری آینده سیاست‌های سلامت در سطح ملی و بین‌المللی را نیز تا حدی مشخص می‌سازد. شعار سال ۱۴۰۵ سازمان جهانی بهداشت با عنوان «با هم برای سلامت؛ در کنار علم بایستیم» بر اهمیت همبستگی جهانی و اتکای نظام‌های سلامت به دانش و شواهد علمی تأکید دارد. در جهانی که با چالش‌هایی مانند بیماری‌های نوپدید، تغییرات اقلیمی، نابرابری‌های اجتماعی و بحران‌های بهداشتی مواجه است، نقش علم در هدایت تصمیم‌گیری‌های سلامت بیش از هر زمان دیگری برجسته شده است (۱).

سلامت تنها یک پدیده زیستی نیست، بلکه مفهومی چندبعدی است که ابعاد اجتماعی، اقتصادی و روانی را نیز در بر می‌گیرد. دستیابی به سلامت مطلوب برای همه افراد جامعه نیازمند تلاش جمعی و همکاری در سطوح مختلف اجتماعی است. همبستگی اجتماعی در حوزه سلامت به معنای حمایت متقابل افراد جامعه در مواجهه با بحران‌ها، تضمین دسترسی عادلانه به خدمات بهداشتی و درمانی و مشارکت فعال مردم در حفظ و ارتقای سلامت خود و دیگران است. هنگامی که دولت‌ها، نهادهای مدنی، سازمان‌های مردم‌نهاد، بخش خصوصی و خود مردم در مسیر ارتقای سلامت همسو عمل کنند، امکان مقابله با چالش‌های پیچیده سلامت افزایش می‌یابد و جوامع توانایی بیشتری برای سازگاری با بحران‌ها پیدا می‌کنند. این مفهوم همبستگی به‌عنوان یکی از عوامل اجتماعی تعیین‌کننده سلامت مورد توجه پژوهشگران نیز قرار گرفته است (۲).

در کنار همبستگی اجتماعی، علم و دانش نیز نقش اساسی در پیشرفت سلامت ایفا می‌کنند. بسیاری از دستاوردهای بزرگ حوزه سلامت در طول تاریخ، از کشف واکسن‌ها و آنتی‌بیوتیک‌ها گرفته تا پیشرفت‌های چشمگیر در تشخیص و درمان بیماری‌ها، حاصل تلاش‌های علمی و پژوهش‌های نظام‌مند بوده است. در دنیای امروز که با تحولات سریع فناوری و پیچیدگی‌های جدید در حوزه سلامت مواجه هستیم، اتکا به شواهد علمی و داده‌های معتبر به یکی از ارکان اساسی سیاست‌گذاری سلامت تبدیل شده است. پژوهش‌های علمی، فناوری‌های نوین پزشکی و برنامه‌ریزی مبتنی بر داده، ابزارهایی مهم برای پیشگیری از بیماری‌ها، ارتقای کیفیت زندگی و افزایش امید به زندگی در جوامع مختلف محسوب می‌شوند (۳).

شعار «با هم برای سلامت؛ در کنار علم بایستیم» در واقع بر پیوند میان این دو مؤلفه اساسی یعنی همبستگی اجتماعی و دانش علمی تأکید می‌کند. علم بدون همبستگی اجتماعی ممکن است به‌طور عادلانه در دسترس همه افراد جامعه قرار نگیرد و شکاف‌های سلامت را افزایش دهد. در مقابل، همبستگی اجتماعی بدون تکیه بر شواهد علمی نیز نمی‌تواند پاسخگوی پیچیدگی‌های نظام سلامت باشد. از این‌رو، تقویت ارتباط میان علم، جامعه و سیاست‌گذاری سلامت اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. یکی از جلوه‌های مهم این ارتباط، مقابله با انتشار اطلاعات نادرست در حوزه سلامت است. در عصر شبکه‌های اجتماعی، اطلاعات نادرست و شبه‌علمی می‌توانند به سرعت منتشر شوند و بر رفتارهای سلامت مردم تأثیر بگذارند. شبه‌علم مجموعه‌ای از باورها و ادعاهاست که در ظاهر شبیه علم به نظر می‌رسند، از زبان و اصطلاحات علمی استفاده می‌کنند، اما مبتنی بر شواهد معتبر، آزمون‌پذیری یا روش‌های علمی پذیرفته‌شده نیستند. در حوزه سلامت، این نوع ادعاها حتی حساس‌تر هستند زیرا مستقیماً بر زندگی و سلامت انسان تأثیر می‌گذارند. نمونه‌هایی مانند برخی درمان‌های جایگزین بی‌اساس، ادعاهای اغراق‌آمیز در مورد درمان بیماری‌های جدی یا توصیه‌هایی که صرفاً بر اساس تجربه شخصی هستند، نمونه‌های رایجی از شبه‌علم هستند. مشکل اصلی در اینجا این است که تشخیص بین علم و شبه‌علم برای عموم مردم همیشه آسان نیست، به خصوص زمانی که ادعاها با ظاهری قانع‌کننده و امیدوارکننده ارائه می‌شوند (۴). بنابراین ارتقاء سواد سلامت و فراهم کردن دسترسی مردم به منابع معتبر علمی از مهم‌ترین اقدامات در راستای ایستادن در کنار علم به شمار می‌رود.

مرور شعارهای روز جهانی بهداشت در ده سال گذشته نشان می‌دهد که گفتمان سلامت جهانی طی این سال‌ها دچار تحول قابل توجهی شده است (۵, ۶). در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ تمرکز اصلی بر

[DOI: 10.66224/JBUMS.33.1.1]

بیماری‌های مشخص و چالش‌های مستقیم سلامت بود. شعار سال ۲۰۱۶ با عنوان «شکست دیابت» بر اهمیت پیشگیری و کنترل یکی از مهم‌ترین بیماری‌های غیرواگیر تأکید داشت و در سال ۲۰۱۷ شعار «افسردگی؛ بیایید صحبت کنیم» توجه جهانی را به سلامت روان جلب کرد. این دوره را می‌توان مرحله‌ای دانست که در آن سازمان جهانی بهداشت تلاش داشت آگاهی عمومی نسبت به بیماری‌های شایع و بار فزاینده آنها را افزایش دهد.

از سال ۲۰۱۸ به بعد، توجه بیشتری به عدالت سلامت و دسترسی همگانی به خدمات سلامت معطوف شد. شعار سال ۲۰۱۸ «پوشش همگانی سلامت؛ هرکسی، هرجا» بر ضرورت دسترسی برابر افراد به خدمات سلامت با کیفیت تأکید داشت. در سال ۲۰۱۹ نیز شعار «سلامت برای همه: هرکسی، هرجا» ادامه همین رویکرد بود و اهمیت نظام‌های سلامت فراگیر و مبتنی بر مراقبت‌های اولیه را برجسته ساخت.

با آغاز همه‌گیری COVID-19 در سال ۲۰۲۰، گفتمان سلامت جهانی وارد مرحله‌ای تازه شد. در این سال شعار «حمایت از پرستاران و ماماها» به نقش حیاتی نیروی انسانی سلامت در مقابله با بحران‌ها اشاره داشت. در سال ۲۰۲۱ نیز شعار «ساختن جهانی عادلانه‌تر و سالم‌تر» بازتابی از نابرابری‌های آشکارشده در دوران پاندمی و ضرورت تقویت عدالت سلامت در سطح جهانی بود. این دو سال نشان دادند که بدون اعتماد عمومی، ارتباط علمی شفاف و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، حتی پیشرفته‌ترین نظام‌های سلامت نیز در برابر بحران‌ها آسیب‌پذیر خواهند بود (۳, ۷).

در ادامه این روند، توجه به پیوند میان سلامت انسان و محیط زیست نیز بیشتر مورد توجه قرار گرفت. شعار سال ۲۰۲۲ با عنوان «سیاره ما، سلامت ما» به تأثیر تغییرات اقلیمی، آلودگی محیط زیست و تخریب اکوسیستم‌ها بر سلامت انسان پرداخت و مفهوم سلامت سیاره‌ای را در مرکز گفتمان سلامت جهانی قرار داد.

در سال‌های بعد نیز موضوع حق دسترسی به سلامت بار دیگر مورد تأکید قرار گرفت. شعار سال ۲۰۲۳ «سلامت برای همه» (۷) و شعار سال ۲۰۲۴ «سلامت من، حق من» (۵) بر این اصل تأکید داشتند که سلامت یک حق اساسی انسانی است و همه افراد باید از امکان دسترسی عادلانه به خدمات سلامت برخوردار باشند. در ادامه، شعار سال ۲۰۲۵ با عنوان «شروعی سالم، آینده‌ای امیدبخش» بر اهمیت سلامت در مراحل اولیه زندگی، به‌ویژه در دوران کودکی و نوجوانی، تأکید داشت و نقش سرمایه‌گذاری در سلامت نسل‌های آینده را برجسته کرد (۸).

مجموع این تحولات نشان می‌دهد که گفتمان سلامت جهانی در یک دهه اخیر از تمرکز صرف بر بیماری‌ها به سمت رویکردی جامع‌تر حرکت کرده است؛ رویکردی که در آن عدالت سلامت، اعتماد عمومی، عوامل اجتماعی تعیین‌کننده سلامت و ارتباط میان سلامت انسان و محیط زیست جایگاه برجسته‌ای یافته‌اند (تصویر ۱).

تصویر ۱- شعارهای روز جهانی بهداشت در یک دهه اخیر

در این میان، شعار سال ۲۰۲۶ را می‌توان نوعی جمع‌بندی از تجربیات این دهه دانست. تجربه پاندمی (۶) و سایر بحران‌های جهانی نشان داد که پیشرفت در حوزه سلامت بدون تکیه بر دانش علمی، ارتباط مؤثر میان پژوهشگران و جامعه، و اعتماد عمومی به نظام‌های سلامت امکان‌پذیر نیست. ایستادن در کنار علم به معنای حمایت از پژوهش، تقویت تولید داده‌های معتبر، توسعه آموزش سلامت و فراهم کردن فضایی است که در آن تصمیم‌گیری‌های سلامت بر اساس شواهد علمی انجام شود (۱, ۲).

[DOI: 10.66224/JBUMS.33.1.1]

برای نظام سلامت ایران نیز این تحولات جهانی اهمیت ویژه‌ای دارد. کشور ما مانند بسیاری از کشورهای دیگر با چالش‌هایی نظیر افزایش بیماری‌های غیرواگیر، فشارهای اقتصادی بر نظام سلامت، نابرابری‌های منطقه‌ای در دسترسی به خدمات و پیامدهای تغییرات اقلیمی مواجه است. در چنین شرایطی، تقویت پژوهش‌های بومی، توسعه نظام‌های اطلاعات سلامت و استفاده از داده‌های علمی در سیاست‌گذاری می‌تواند نقش مهمی در بهبود وضعیت سلامت جامعه ایفا کند. همچنین ارتقاء سواد سلامت در میان مردم و تقویت ارتباط میان جامعه علمی و افکار عمومی از جمله اقداماتی است که می‌تواند به افزایش اعتماد اجتماعی و اثربخشی سیاست‌های سلامت کمک کند (۲, ۹).

در نهایت، شعار «با هم برای سلامت؛ در کنار علم بایستیم» یادآور این واقعیت است که آینده سلامت جهانی به میزان زیادی به توانایی ما در ایجاد تعادل میان همکاری اجتماعی و تکیه بر شواهد علمی بستگی دارد. مرور شعارهای یک دهه گذشته نشان می‌دهد که نظام‌های سلامت برای مواجهه با چالش‌های پیچیده عصر حاضر نیازمند رویکردی جامع، مبتنی بر عدالت و متکی بر علم هستند. تنها از طریق چنین رویکردی می‌توان مسیر دستیابی به جامعه‌ای سالم‌تر، پایدارتر و عادلانه‌تر را هموار ساخت.

منابع

1. Kabengele Mpinga, E.; Chebbaa, S.; Pittet, A.-L.; Kayumbi, G. Scientific Evidence in Public Health Decision-Making: A Systematic Literature Review of the Past 50 Years. Int. J. Environ. Res. Public Health. 2025; 22(9):1343. DOI: 10.3390/ijerph22091343
2. Boas H, Filc D, Prainsack B. Is solidarity a social determinant of health? Conceptual challenges in thinking about solidarity in health and healthcare. Soc Theory Health. 2025;23(1):25. DOI: 10.1057/s41285-025-00242-9
3. Luke DA, Malone S, Galea S. The Road from Science to Health: The Importance of Designing For, Measuring, and Communicating Impact in Public Health. Annu Rev Public Health. 2026;47 (1):439-457. DOI: 10.1146/annurev-publhealth-091624-015015
4. Monajemi A. Beyond the Limits of Applying the Concept of ‘Pseudoscience’ in Medicine. Int. J. Body Mind Cult. 2025;12(9):5-18. DOI: 10.61838/ijbmc.v12i9.1326
5. Aremu O, Sawicka B, Amu H, Valls Martínez MDC, Masvawure T. World Health Day 2024: frontiers in public health presents:“My health, my right”. Frontiers Media SA; 2025. p. 1679401. DOI: 10.3389/fpubh.2025.1679401
6. Ayanore MA, Adegboye ARA, Amu H, Kumar C, Khanam R. World health day 2022: Impact of COVID-19 on health and socioeconomic inequities. Front Public Health. 2023; 11: 1180628. DOI: 10.3389/fpubh.2023.1180628
7. Martínez MdCV, Ayanore M, Amu H, Aremu O. World Health Day 2023: progress and new perspectives in achieving ‘Health for All'. Front Public Health. 2024 Nov 18;12:1512006. DOI: 10.3389/fpubh.2024.1512006
8. Moller AB, Patten J, Hanson C, Essén B, Jacobsson B. Five decades of advancing global maternal and newborn health and rights: Milestones and initiatives. Int J Gynaecol Obste. 2026;172(1):149-62. DOI: 10.1002/ijgo.70344
9. Abdolahtabar H, Sajjadi H, Sam Aram E, Tajmazinani A. The institutional context of the health system and its developments in Iran. Soc. Welf. 2021;21(81):87-127. URL: URL: http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-3792-en.html

[DOI: 10.66224/JBUMS.33.1.1]